

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : **20 Mayıs 2026**
Sayı : **19111**

44932

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını, Anayasanın 98 ve İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince arz ederim.
14.05.2026

Hikmet Yalın Halıcı

Isparta Milletvekili

Son dönemde kamu kaynaklarının kullanımına ilişkin tartışmalar artarken; TÜBİTAK tarafından desteklenen projeler de kamuoyunun dikkatini çekmektedir. Bu kapsamda, Bursa Uludağ Üniversitesi bünyesinde Doç. Dr. Öznur Özdemir'in yürütücülüğünü üstlendiği "İslam Tarihinde Katılımlı Dua Örneği Olarak Yağmur Dualarının Eko-Teolojik Analizi (VII.-XI. yy)" başlıklı projeye yaklaşık 3 milyon TL destek sağlandığı basına yansımıştır.

Bilimsel araştırma bütçelerinin; ekonomik kriz, işsizlik, yoksulluk ve beyin göçü gibi ağır sorunların yaşandığı bir dönemde hangi önceliklere göre dağıtıldığı kamuoyu açısından ciddi bir soru işareti oluşturmaktadır. Özellikle yapay zeka, mühendislik, tarım, teknoloji ve sanayi alanlarında acil çözümler beklenirken, bu tür projelere ayrılan yüksek bütçeler "kamu kaynaklarının etkin ve verimli kullanımı" ilkesini tartışmaya açmaktadır.

TÜBİTAK'ın yetersiz bulup reddettiği ama uluslararası kuruluşlardan ödülle dönen projelerimiz varken bu şekilde bir projeye ciddi bütçeler ayırmak kamu kaynaklarının nasıl yanlış kullanıldığını gözler önüne sermektedir.

Örneğin; Göktuğ Altıparmak ve Seda Erol'un hastaneler, toplu taşıma araçları, okul gibi alanlarda üst solunum yolu bulaşma riskini azaltma amacıyla geliştirdikleri melisa, okaliptüs ve karanfil yağlarının havadaki bakterileri temizlemesine yönelik araştırmaları TÜBİTAK tarafından reddedilmişti. Oysa bu proje dünyanın en köklü bilimsel araştırmalarına ev sahipliği yapan Harvard Üniversitesi tarafından kabul edilmişti.

Mehmet Can Dursun ve İrfan Boztepe'nin şeker hastalarının iyileşmeyen yaraları için atık yengeç ve karides kabuklarından ürettikleri yara bandı projesi TÜBİTAK tarafından reddedilmişti. Oysa ABD'de düzenlenen liseler arası Genius Olimpiyatları'nda dünya 1'incisi seçildi ve New York Üniversitesinden burs almıştı.

Emir Akdaşçı ve Ege Özlem'in çevreye daha faydalı olması amacıyla; soba külü, boraks, kula volkaniti ve kül gibi atıklarla geliştirdikleri çimento projesi TÜBİTAK tarafından reddedilmişti. Bu proje de Harvard Üniversitesi, Montreal Üniversitesi ve Toronto Üniversitelerinden davet almıştı.

İlayda Şamlıgil, sıvılardaki su oranını miknatısla ölçebilen ucuz, hızlı ve taşınabilir bir sistem geliştirdi; TÜBİTAK reddetmişti. Oysa bu proje Polonya’da düzenlenen Nobel Fizik Ödülü’ne Doğru İlk Adım yarışmasına katıldı ve 80 ülkeden gelen rakipleri arasından sıyrılarak aynı projeyle tam puanla birinci oldu, Cornell Üniversitesinden davet aldı, NASA’nın Mars roketleri projesine seçildi, Forbes Dergisi’nin geçen yıl “Dünyayı değiştirebilir” dediği 30 yaş altı 600 başarılı genç listesinde yer aldı.

Kamu kaynaklarının, toplumun refahını artıracak, üretimi güçlendirecek ve bilimsel gelişimi hızlandıracak alanlarda kullanılması hayati önemdedir. Bu çerçevede, söz konusu destek kararının gerekçelerinin şeffaf biçimde açıklanması kamu vicdanı açısından zorunludur.

Bu bağlamda;

1-Söz konusu projeye 3 milyon TL destek verildiği doğru mudur? Doğruysa destek verilmesinin bilimsel, teknolojik ve ekonomik gerekçeleri nelerdir?

2-Bu proje, Türkiye’nin kalkınma hedefleri ve stratejik öncelikleri arasında hangi somut ihtiyaca karşılık gelmektedir?

3-Projenin çıktıları nelerdir? Elde edilecek sonuçların ekonomik, çevresel ya da teknolojik katkısı nasıl ölçülecektir?

4-Aynı dönemde mühendislik, yapay zeka, tarım, enerji ve sanayi alanlarında başvurup destek alamayan proje sayısı kaçtır? Bu projelerin reddedilme gerekçeleri nelerdir?

5-TÜBİTAK proje değerlendirme süreçlerinde hangi kriterler esas alınmaktadır? Bu kriterler kamuoyuna açık mıdır?

6-Türkiye’de genç bilim insanlarının yurtdışına göç ettiği bir dönemde, bu tür projelere ayrılan bütçelerin fırsat maliyeti hesaplanmakta mıdır?

7-Söz konusu proje için ayrılan bütçe kalemleri nelerdir? Harcamalar nasıl denetlenmektedir?

8-Bu proje dışında benzer içerikte desteklenen başka çalışmalar bulunmakta mıdır? Varsa toplam bütçeleri ne kadardır?